

Výsledky výchovy a vzdělávání v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

V hodnocených zařízeních ve školním roce 2017/2018, z nichž většinu tvořily dětské domovy, byla výsledkům výchovně-vzdělávací péče věnována dostatečná pozornost ve většině subjektů. V necelých 8 % případech bylo konstatováno získávání informací o posunech jednotlivých dětí na výborné úrovni. U stejného počtu zařízení (8 %) však byla shledána úroveň vyžadující zlepšení. Práce s dětmi, která se odráží mimo jiné v dokumentaci, kterou zařízení průběžně zpracovávají, není dostatečně individualizována. V některých případech je zřejmá absence postřehů etopedické a pedagogické diagnostiky včetně skupinové dynamiky. Závěry a doporučení, které by z těchto pozorování měly vyplynout, jsou tak nedostatečné. Kvalitní zpracování těchto jevů je zpravidla vázáno na odbornou erudici pedagogických pracovníků. Tento problém je již v začátku komplikován také tím, že jsou děti do zařízení mnohdy umísťovány bez předchozího pobytu v diagnostickém ústavu, a tedy relevantní psychologická a etopedická diagnostika jim chybí.

V zařízeních byly využívány různé druhy hodnotících systémů dětí. Zpravidla se jednalo o variantu bodovacího systému, přičemž výjimkou nebyla ani zařízení, kde se tento režim neuplatňoval vůbec a hodnocení bylo pouze verbálního charakteru (převážně dětské domovy). Zřejmá byla snaha většiny zařízení o nástroj, který by byl jednoduchý, přehledný a maximálně spravedlivý. Z rozhovorů vedených s dětmi vyplynulo, že valná většina používaným hodnocením rozumí a orientují se v nich.

Významná byla podpora zletilých dětí, které se připravují studiem na budoucí povolání a zůstávají v zařízeních na základě smlouvy o prodlouženém pobytu. V rámci všech hodnocených zařízení za sledované období se jedná v průměru o dvě takové osoby na jedno zařízení. Pozitivně nelze hodnotit ukončování péče umístěných dětí ve všech zařízeních. Pouze část zařízení (35 %) umí kvalitně, individuálně vyhodnotit potřeby dítěte pro samostatný život nebo v širším rozsahu uplatňovat následnou podporu a poradenství pro mladého dospělého, který opustí péči. Zjištěný vysoký počet zařízení, které tyto služby dítěti nebo mladému dospělému neposkytují v plné šíři, naznačuje, že zařízení neumí tyto služby identifikovat nebo nejsou schopna se vyrovnat s problémy při jejich aplikaci. Koncepčně nedeřešená také zůstává podpora mladých po opuštění zařízení. Zařízení udržují kontakty s dětmi, které odešly ze zařízení, spíše na základě osobních vazeb mezi jednotlivci než na základě systémového řešení.

Většina zařízení úspěšně a efektivně spolupracuje s externími subjekty, aktivně zapojuje děti do sportovních a uměleckých soutěží. To má pozitivní dopad na zvyšování kompetencí dětí a snižování společenských bariér.

Závěry a doporučení pro zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

Pozitivní zjištění

- Většina sledovaných zařízení vyhledává další zdroje pro průběžné zlepšování a inovace materiálních podmínek.
- Pedagogové v některých zařízeních systematicky rozvíjejí všechny složky vzdělávacích cílů s důrazem na sociální a osobnostní rozvoj dětí, včetně podpory pozitivních vztahů podporujících vzájemnou spolupráci.

